

своєї значущості для інших і для самого себе. Самооцінка є центральним утворенням Я-концепції особистості молодих правників та курсантів. Вона значною мірою впливає на соціальну адаптацію особистості, є регулятором її поведінки, взаємовідносин та діяльності. Однак слід розуміти, що самооцінка не є генетично обумовленим особистісним конструктом. Саме формування самооцінки відбувається у процесі навчальної діяльності молодих правоохоронців та міжособистісної кооперації і співробітництва. Найближче соціальне оточення молодих правників значною мірою також впливає на формування самооцінки.

1. Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції. Навч. посіб. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 310 с.
2. Каламаж Р.В. Я-концепція як складова професійної самосвідомості юристів. Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка». – Острог. 2006. - Вип. 7. – С. 156-164.
3. Каламаж Р.В. Психологія становлення професійної Я-концепції майбутніх юристів. Острог. Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009. – 404 с.

Олександр ШУМЕЙКО,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
старший викладач кафедри
психології та педагогіки

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ Я-КОНЦЕПЦІЇ МОЛОДИХ ЮРИСТІВ

Сьогодні юридичний фах є бажаним для багатьох молодих людей, а також можливістю повною мірою реалізувати себе та здобути авторитет в суспільстві. Однак варто відмітити, що зараз ще немає чітко окресленої наукової та законодавчої дефініції щодо категорії «молодий юрист» ані в юридичній психології, ані в правовій науці. Згідно із Законом України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 року, який визначає вікові межі молодіжного віку від 14 до 35 років, на нашу думку, під категорію «молодий юрист» підпадають молоді люди віком від 14 до 35 років, які навчаються або навчалися у закладах вищої освіти різних рівнів акредитації на правових спеціальностях: здобувачі, студенти, курсанти, молоді науковці, вік яких не перевищує 35 років.

У своєму дослідженні ми мали на меті визначити особливості формування професійної Я-концепції молодих юристів у процесі професійної підготовки. Наше дослідження складалося з трьох основних етапів, а саме: підготовчо-теоретичного, що включав детальний аналіз предмета й об'єкта

дослідження, визначення методів дослідження окресленої проблематики; експериментальний етап, а саме: підбір психодіагностичних методик, проведення самої діагностики та аналіз отриманих результатів; узагальнюючий етап дослідження з формулюванням остаточних висновків та розробкою практичних рекомендацій для психологів, педагогів та спеціалістів суміжних професій. Наше дослідження проводилося на вибірці студентів-юристів другого курсу (50 осіб). Були застосовані наступні методики: Методика «Професійна готовність», Методика М. Куна та Т. Макпартленда, Методика діагностики емоційних бар'єрів у міжособистісному спілкуванні В. Бойка, Методика «Діагностики рівня емпатичних здібностей» В. Бойка, Методика дослідження самоствавлення В. Століна та С. Пантелєєва.

Висновки: за результатами аналізу результатів констатуючого експерименту було виявлено, що у студентів-юристів спостерігається відносно однаковий рівень сформованості професійної Я-концепції. Вони свідомо опановують професію юриста, планують майбутній професійний шлях, з позитивними емоціями висловлювали своє ставлення до професії, також спостерігалось прийняття власної особистості, розуміння своєї ролі в професії тощо.

Також ми запропонували програму, що спрямована на підвищення рівня розвитку професійної Я-концепції молодих юристів. На реалізацію програми передбачено 20 академічних годин. Особливе значення при реалізації програми приділяється застосуванню методів активного навчання: тренінгу рефлексивних умінь, діловій грі з проектування професійного саморозвитку. Програма була випробувана нами, а результати контрольної діагностики показали, що у студентів-юристів підвищився рівень сформованості професійної Я-концепції. Студенти ближче познайомилися з професією юриста, вони почали більш чітко розуміти власні плани на подальшу професійну діяльність. Нами було помічено, що паралельно з розвитком професійної Я-концепції у молодих юристів підвищується також рівень прийняття власної особистості.

1. Вірна Ж. Професіоналізація: Теоретико-методологічні витоки психологічного забезпечення. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2002. № 3. С. 186-196.
2. Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції: монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2012. 186 с.
3. Каламаж Р. В. Психологія становлення професійної Я-концепції майбутніх юристів. Острог. Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009. – 404 с.